

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology) คือการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้างานทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ฝ่ายบริหารบุคลากร และฝ่ายบริหารทั่วไป ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำนวน 72 โรงเรียน รวมประชากรทั้ง 432 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ฝ่ายบริหารบุคลากร และฝ่ายบริหารทั่วไป ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำนวน 205 คน โดยกำหนดจากตารางของเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสดี, 2551, หน้า 191) ที่มีความ

คลาดเคลื่อน .05 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified sampling) ตามสัดส่วนของประชากร กลุ่มตัวอย่างนี้ผู้วิจัยได้สุ่มจากผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ดังตารางข้างล่าง

ตารางที่ 3.1 ขนาดโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด โรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
		ผู้อำนวยการและ รองผู้อำนวยการ	หัวหน้าฝ่าย ทั้ง 4 ฝ่าย	ผู้อำนวยการและ รองผู้อำนวยการ	หัวหน้าฝ่าย ทั้ง 4 ฝ่าย
เล็ก	11	11	44	7	28
กลาง	33	49	132	27	72
ใหญ่	28	84	112	32	39
รวม	72	144	288	66	139
		432		205	

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1, 2553, หน้า 7

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 205 คน แบ่งเป็นผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ 66 คน และหัวหน้าฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย 139 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ถามจะเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษา และข้อมูลที่จำเป็น มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานอยู่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการใช้หลักการและแนวคิดตามคู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 - ช่วงชั้นที่

2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6) พ.ศ.2546 เป็นหลักในด้านการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ (Likert's Scales) คือ มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ค่าน้ำหนักดังนี้ (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2533, หน้า 94-95)

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและปลายเปิด

2. การสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยมี ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และผลการวิจัยที่เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการบริหารและการจัดการด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการบริหารและแนวคิดตามคู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 - ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6) พ.ศ. 2546 ของกรมสุขภาพจิตและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักการที่แบ่งหน้าที่ของบุคลากร ในองค์การชัดเจนออกมาเป็นรูปธรรมมากที่สุด จึงได้สร้างระบบการบริหารและการจัดการตามหลักการนี้ และได้สร้างข้อคำถามที่ครอบคลุมหลักการและแนวคิดตามคู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 - ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6) พ.ศ. 2546 ของกรมสุขภาพจิตและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ โดยกำหนดด้านละ 10 ข้อ รวมจำนวนทั้งหมด 50 ข้อ และผู้วิจัยได้เพิ่มปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นองค์ประกอบด้านที่ 6 อีก 5 ข้อ รวมทั้งหมด 55 ข้อ

2.2 สร้างแบบสอบถาม จำนวน 55 ข้อ ตามหลักการและแนวคิดตามคู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 - ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) พ.ศ. 2546 ของกรมสุขภาพจิตและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสร้างจากหลักการการสร้างแบบสอบถาม

2.3 ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขเนื้อหา ตลอดจนจำนวนให้ถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 ขอนหนังสือจาก โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และเป็นผู้เชี่ยวชาญในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 คนเป็นผู้ตรงความเที่ยงตรงของเนื้อหาการวัดและการประเมินผล รวม 3 คน มีรายนามและตำแหน่งดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน คือ

1. นายวรธรณ์ รัตนอำไพนนท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางฝ้าย
2. นายอุกฤษณ์ พ่วงกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยางสูง

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล จำนวน 1 คน คือ

1. นางโสภา ละสอน ครูชำนาญการพิเศษ

2.5 นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำและเสนออาจารย์ที่ควบคุมภาควิชาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อความสมบูรณ์ในเครื่องมือในการทำวิจัย

2.6 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ไปทดลองใช้ (try out) กับผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ฝ่ายบริหารบุคลากร และฝ่ายบริหารทั่วไป ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2.6.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (วาโร เฟ็งสวัสต์, 2551, หน้า 260) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.96

2.7 นำเครื่องมือมาปรับปรุงเป็นฉบับที่สมบูรณ์ และนำเครื่องมือที่สร้างไปดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือนำส่งจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 35 แห่ง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตพร้อมทั้งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลตามโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามทั้งหมด 205 ฉบับ ได้คืน 205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ โดยการนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับมา จัดทำข้อมูล โดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานประกอบด้วย ค่าร้อยละ (P) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. สรุประดับความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายบริหารงบประมาณ ฝ่ายบริหารบุคลากร และฝ่ายบริหารทั่วไป ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ในภาพรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2533, หน้า 94-95)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ใน
ภาพรวม จำแนกตาม เพศ โดยใช้การทดสอบ t-test ชนิดกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน
(Independent Samples)

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ใน
ภาพรวม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน โดยใช้การ
วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่มีค่าแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญ ดำเนินการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน ใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1
เกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการและแนวคิดตาม
คู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 - ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)
พ.ศ.2546 ของกรมสุขภาพจิตและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

1. สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics)

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยคำนวณจากสูตร (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 295)

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
f แทน จำนวนที่ต้องการหาค่าร้อยละ
n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยคำนวณจากสูตร (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 284)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูล
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยคำนวณจากสูตร (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 296)

$$\text{สูตร } S = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ S แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของความแตกต่างทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยคำนวณจากสูตร (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 260)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ในที่นี้คือค่าความเชื่อมั่น
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนในแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนรวมของคะแนน
 K แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

3. สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยหาค่า t-test (Independent) โดยคำนวณจากสูตร (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 334-335)

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

4. สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) โดยคำนวณจากสูตร (วารุ เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 335)

$$\text{สูตร } F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	=	อัตราส่วน F (F-ratio)
	MS_b	=	Mean Square between groups
	MS_w	=	Mean Square within group

ในกรณีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe)